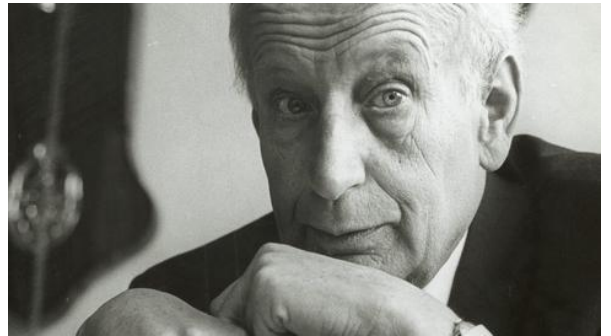

Profeet met priesterlijk hart

Ds P. Molenaar

Bron: Ref. dagblad 19 aug. 2016

Het was een goed initiatief om veel geschriften van ds. G. Boer in één bundel te verzamelen. Dr. ir. J. van der Graaf heeft dit keurig verzorgd en daarmee belangrijk werk verricht. Ds. Boer, jarenlang ** voorzitter van de Gereformeerde Bond in de Nederlandse Hervormde Kerk, was een bezielend profetisch prediker.

De titel van de bundel, "Tijdbetrokken vreemdelingschap", is treffend en tekent duidelijk de plaats van de bekende hervormde predikant (1913-1973). Met name de prekenreeks over de Hebreeënbrief, die postuum is uitgegeven, maar ook de preek over de vreemdelingschap naar aanleiding van Psalm 119, getuigen van „tijdbetrokken vreemdelingschap.”

Het boek bestaat uit twee delen: "Gemeente en prediking" en "Kerk en theologie". Dit verzameld werk is waardevol voor de kerk in haar geheel. De inleiding en de annotaties verlevendigen het boek en laten de tijd waarin ds. Boer predikant was, herleven. Het toont in ieder geval aan dat ds. Boer het ambt 'geleefd' heeft.

Ds. Boer was een profeet met een priesterlijk hart. Hij plaatste in de prediking de gemeente tot voor de rechterstoel van Christus. Daarom maakte zijn prediking zo'n diepe indruk.

Ik was erg jong toen ds. Boer in mijn geboortedorp Lunteren predikant was. Onvergetelijk is zijn prediking voor mij, vanwege de Bijbels grote ernst. Opvallend was het dat ook jaren later in de consistorie in Lunteren als ik voorging, ds. Boer nog vaak werd aangehaald.

Met veel zegen heeft hij Lunteren gediend – maar wel met veel tegenstand van links en van rechts. De prediking van ds. Boer was hoog, breed en diep en trok theologisch diepe sporen, zeker ook in mijn geboorteplaats. De echo hoor je nu nog kerkbreed. Zijn boodschap was zeer profetisch geladen en daarom zelfs nog toepasbaar op onze tijd. Zijn preken werden daarom wel op kerkenraadsvergaderingen besproken.

Worsteling

Het boek zet in met de preken die ds. Boer hield ter gelegenheid van zijn 25-jarig ambtsjubileum en de preken die hij gehouden heeft na een ernstige hartoperatie. Je kunt daarin zijn geestelijke worsteling met God ontdekken.

Ds. Boer trok als geen ander heldere lijnen, vanuit de Schriften, waarin het werk van de drie-enige God levendig werd bepreekt, als voor Gods aangezicht, met een duidelijke bevindelijke toepassing voor jong en oud. De predikant volgde in studie en meditatie gefundeerd de lijn van de kerk der eeuwen: kerkvaders, reformatoren, nadere reformatoren, puriteinen verbonden met Kohlbrugge en andere theologen. Hij gaf het goede voorbeeld door te blijven studeren.

Een keur aan preken is in deze bundel opgenomen die vanwege hun profetische geladenheid nog volop actueel zijn. Ook zijn er preken te vinden die herinneren aan bijzondere gebeurtenissen, waaronder de zogenoemde wegvoering in Putten en de geboorte van prins Willem-Alexander. De preken zijn allerminst museumstukken, maar doorlichten de tijd en geven ook lessen mee voor onze postmoderne tijd. De Bijbellesingen over Genesis zijn bijvoorbeeld nog actueel voor huwelijk en gezin.

Dr. H. Berkhof

Ds. Boer heeft theologisch veel doordacht. Hij stelde de Persoon en het werk van de Heilige Geest helder aan de orde, in prediking en pastoraat. Ordelijk zijn die stukken nu in één hoofdstuk samengevat. Ds. Boer had de kerk in haar breedte op het oog. De verscheurdheid heeft hem aangegrepen. Hij had een scherpe visie op de kerk en de belijdenis, zoals in een lezing over de gereformeerde gezindte en kritisch gefundeerde bijdragen over het streven naar een verenigde kerk in Nederland in de jaren zestig van de vorige eeuw, waarop uiteindelijk het Samen op Wegproces is uitgelopen.

De kerkelijke discussie tussen de breed georiënteerde en invloedrijke theoloog dr. H. Berkhof en ds. G. Boer was een van de meest diepgaande en hoogstaande gesprekken die in de Nederlandse Hervormde Kerk zijn gevoerd, naar aanleiding van het bekende boekje "Crisis der middenorthodoxie" van de hand van dr. Berkhof. Het is van grote betekenis dat deze gesprekken, waarin zo diepgaand de geschillen binnen de kerk theologisch, confessioneel en geestelijk worden besproken, integraal zijn opgenomen.

Verzoening

We noemen ook de discussie rondom de verzoening in de Nederlandse Hervormde Kerk, na de kwestie met prof. dr. P. Smits, die de verzoening door voldoening voluit loochende. Van grote en blijvende waarde is dat het minderheidsrapport dat op de synode werd gepresenteerd en de lezingen over de verzoening van ds. Boer in één hoofdstuk zijn opgenomen. De verzoening is het hart van de kerk. We herinneren ons nog levendig de colleges van prof. dr. G. P. van IJterson, die ons als studenten aanraade om vooral kennis te nemen van het minderheidsrapport van ds. Boer, dat volgens hem duidelijk de inhoud van de confessie verwoordde.. Deze bijdragen zijn mijns inziens tegelijk een helder antwoord op het rapport over de verzoening "Jezus Christus, Zoon van God, Heer en Heiland", dat in 2000 door de synode van de SoW-kerken is aanvaard, maar toch aanleiding gaf tot vragen over de godheid van Christus.

Belangrijke andere stukken zijn ook opgenomen, zoals het 'gesprek' met prof. dr. A. A. van Ruler. Ook die laatste onderwerpen, wel wat gedateerd, zijn nog waardevol. Ze tekenen ds. Boer in zijn sterk bewogen arbeid.

Kerkelijke praktijk van nu

Een paar vragen hield ik toch: het referaat "Crisis der middenorthodoxie", dat ds. Boer in 1952 hield op de jaarvergadering van de Gereformeerde Bond, miste ik. Dat had een goede aanvulling kunnen zijn op de discussie tussen dr. Berkhof en ds. Boer met het oog op de kerkelijke praktijk van nu. In dat referaat trekt ds. Boer compact de lijnen voor de gereformeerde prediking en vat hij het belang van de drie stukken van de Heidelbergse Catechismus samen als een geestelijk antwoord op de middenorthodoxie toen en de neomiddenorthodoxie van nu.

Ook het bekende "Doopondericht", waarin ds. Boer zakelijk, eenvoudig en onderscheiden dooponderwijs geeft en dat nog vaak gebruikt wordt in gemeenten, had zeker gepast bij deze geschriften, vanwege de zo evenwichtige verbondslijn.

Ten slotte een formeel kritische opmerking: een naam- en zakenregister heb ik gemist in deze zo royaal uitgegeven bundel.

Ik wil de rijke inhoud van dit voorname boek te benadrukken. Daarom: neem en lees. Het is van heel veel waarde voor gemeenteleden, maar zeker voor (aanstaande) predikanten en ambtsdragers, en dan vooral kerkbreed. We worden er geestelijk door verrijkt.

Tijdbetrokken vreemdelingschap. Verzameld werk van ds. G. Boer, verzameld en geannoteerd door dr. ir. J. van der Graaf; Uitg. De Banier, Apeldoorn, 2016; ISBN 9789462786431; 600 blz.; € 59,95.